

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020)

ΜΕΤΡΟ 19: «ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ CLLD/LEADER»

Κωδικοί Πρόσκλησης ΟΠΣΑΑ: 19.2.4.2_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)
19.2.4.3_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)
19.2.4.5_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)
19.2.5.2_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)

Ημερομηνία 23/05/2024

Αρ.Πρωτ. 983

3^η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
(ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)

στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος

«Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ),

LEADER/CLLD Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»

της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.): Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής ΤΑΠΤοΚ»
(πράξεων δημοσίου χαρακτήρα)

ΔΡΑΣΕΙΣ: 19.2.4: «Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές»

19.2.5: «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα»

ΑΡΧΑΝΕΣ, ΜΑΙΟΣ 2024

ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 2 του άρθρου 69 του ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις» (Α' 265), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

β) Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).

γ) Του ν. 4276/2017 περί απλούστευσης διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις (Α' 155).

δ) Του ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (Α' 36), όπως κάθε φορά ισχύει.

ε) Της παραγράφου 3 του εξηκοστού όγδου άρθρου της από 20.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης» (Α' 68), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 Κύρωση της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης» (Α' 83).

στ) Του ν. 4914/2022, ειδικά το άρθρο 65, παρ. 19, για τη μετονομασία της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 σε ΕΥΕ ΠΑΑ.

2. Τους Κανονισμούς:

α) Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, ΕΤΘΑ και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

β) Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου.

γ) Κανονισμός (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΟΚ) 352/1978, (ΕΚ) 165/1994, (ΕΚ) 2799/1998, (ΕΚ) 1290/2005, (ΕΚ) 485/2008 του Συμβουλίου.

δ) Κανονισμός (ΕΕ) 807/2014 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013.

ε) Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 808/2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013.

στ) Κανονισμός (ΕΕ) 809/2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και

ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση κατ' εξουσιοδότηση του Κανονισμού (ΕΕ) 807/2004 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013.

ζ) Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

η) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1084 της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2017 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 όσον αφορά τις ενισχύσεις για τις λιμενικές και αερολιμενικές υποδομές, τα όρια κοινοποίησης για τις ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς και για τις ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, καθώς και τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 702/2014 όσον αφορά τον υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών.

θ) Κανονισμός (ΕΕ) 1405/2006 του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2006 σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003.

ι) Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

ια) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/532 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2020 σχετικά με την παρέκκλιση, για το έτος 2020, από τους εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) 809/2014, (ΕΕ) 180/2014, (ΕΕ) 181/2014, (ΕΕ) 2017/892, (ΕΕ) 2016/1150, (ΕΕ) 2018/274, (ΕΕ) 2017/39, (ΕΕ) 2015/1368 και (ΕΕ) 2016/1240 όσον αφορά ορισμένους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

ιβ) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022».

ιγ) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/725 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2021 σχετικά με παρέκκλιση, για το έτος 2021, από τους εκτελεστικούς κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 809/2014, (ΕΕ) αριθ. 180/2014, (ΕΕ) αριθ. 181/2014, (ΕΕ) 2017/892, (ΕΕ) 2016/1150, (ΕΕ) 2018/274, (ΕΕ) αριθ. 615/2014 και (ΕΕ) 2015/1368 όσον αφορά ορισμένους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

ιδ) Την υπ' αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.

ιε) Την απόφαση της Επιτροπής, της 20ης Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παρ. 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (2012/21/ΕΕ).

ιστ) Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020» (2013/C 209/01).

ιζ) Τις Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (2004/C 244/02).

3. Το π.δ. 97/2017 σχετικά με τον Οργανισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» όπως ισχύει (Α'138).
4. Το π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).
5. Την αριθ. 2618/13-10-2022 (Β' 5375) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027».
6. Την με αριθ. 2545/17-10-2016 κοινή υπουργική απόφαση «Εκχώρηση αρμοδιοτήτων της ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 στις ΕΥΔ Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) Περιφερειών», όπως ισχύει.
7. Την υπ' αριθ. 1065/19-04-2016 (Β'1273) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος “Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014-2020”», όπως ισχύει.
8. Την υπ' αρ. 2635/13-09-2017 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020» (Β'3313), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
9. Την υπ' αρ. 849/26-4-2022 υπουργική απόφαση, «Ορισμός Ομάδων Τοπικής Δράσης ως Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (ΕΦΔ) Πράξεων του ΠΑΑ 2014 – 2020 και εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε αυτές.», όπως ισχύει κάθε φορά.
10. Την υπ' αρ. 1435/14-06-2016 (Β' 1839) πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο του Μέτρου 19 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ – Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΠΑΑ 2014-2020 και της προτεραιότητας 4 «Αύξηση της Απασχόλησης και της Εδαφικής Συνοχής» του ΕΠΑΛΘ 2014-2020.
11. Την υπ' αρ. 1927/27-6-2017 (Β' 2297) πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του Μέτρου 19 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ – Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΠΑΑ 2014-2020. (Δημόσια Δαπάνη ΕΓΤΑΑ: 20.000.000 €).
12. Την υπ' αρ. 3206/12-12-2016 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης» (Β' 4111), όπως ισχύει.
13. Την υπ' αρ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα: «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (Β' 1822) υπουργικής απόφασης “Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων”» (Β' 5968).
14. Την υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 3083/04-08-2021 (Β' 3702) υπουργικής απόφασης: Πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, υπομέτρα 19.2 και

19.4» (Β' 2310), όπως τροποποιήθηκε με την υπ.αριθμ. 674/15-03-2024 «1η τροποποίηση της υπ' αρ. 1337/4.5.2022 απόφασης «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 3083/04-08-2021 υπουργικής απόφασης: Πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, υπομέτρα 19.2 και 19.4 (Β'3702)» (Β' 2310), ΦΕΚ 1851/β'/26-3-2024» και ισχύει.

15. Την υπ' αρ. 154/21-01-2021 (Β' 252) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Παράταση προθεσμιών των υπ' αριθ. 13214/30-11-2017 (Β' 4268) και 13215/30-11-2017 (Β' 4285) υπουργικών αποφάσεων».
16. Τη με αριθ. 4760/23-06-2021 (τ. Υ.Ο.Δ.Δ. 483) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία διορίζεται ο Δημήτριος Παπαγιαννίδης του Οδυσσέα Γενικός Γραμματέας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με βαθμό 1ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων.
17. Την υπ. αριθμ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 εγκύκλιο του Υφυπουργού Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού.
18. Τις Εγκυκλίους της ΕΑΑΔΗΣΥ για την υλοποίηση του Νόμου 4412/2016 (Α 147).
19. Το με αριθμ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ 3633/30.9.2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. ΕΕ 651/2014».
20. Τη με αριθμ. πρωτ. 117353/ΕΥΚΕ6607/26-10-2017 επιστολή της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων «Υπουργικές Αποφάσεις Υπομέτρου 19.2 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) του ΠΑΑ 2014-2020».
21. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020».
22. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης.
23. Η υπ' αριθμ. 1071/19-4-2024 «Απόφαση έγκρισης 3ης Τροποποίησης Τοπικού Προγράμματος της ΟΤΔ Αναπτυξιακή Ηρακλείου – Αναπτυξιακή ΑΕ ΟΤΑ, στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020»
24. Την με υπ' αριθμ. **144/16-05-2024** απόφαση της ΕΔΠ CLLD/LEADER N. Ηρακλείου, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
25. Το με αρ. πρωτ. **1390/21-05-2024** έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ), με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων:

- ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού και φορείς τους
- Φορείς Δημοσίου Τομέα
- Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων

Για την υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων) προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος (Τ.Π.) CLLD/LEADER N. Ηρακλείου, του Υπομέτρου 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω δράσεις/υποδράσεις:

Πίνακας 1: Στοιχεία ταυτότητας προκηρυσσόμενων υποδράσεων

Κωδικός ΟΠΣΑΑ Πρόσκλησης	Κωδικός Δράσης / Υποδράσης	Τίτλος Δράσης/ Υποδράσης	Ενδεικτική Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης	Θ.Κ.*
	19.2.4	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές	3.350.000,00	
19.2.4.2_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)	19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	1.750.000,00	10
19.2.4.3_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)	19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	900.000,00	3
19.2.4.5_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)	19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβ/κής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)	700.000,00	10
	19.2.5	Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα	1.150.000	
19.2.5.2_3/ M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)	19.2.5.2	Βελτίωση διαχείρισης υδατικών πόρων και αποθήκευσης ύδατος (εγγειοβελτιωτικά έργα, ομβροδεξαμενές κλπ)	1.150.000,00	10
ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ			4.500.000,00	

*Θεματική κατεύθυνση 10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»
Θεματική κατεύθυνση 3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Εσωτερικών σε ετήσια βάση.

Επιπλέον δικαιούχος δύναται να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ, καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του εν λόγω νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων.

Οι επιλέξιμοι δυνητικοί δικαιούχοι περιγράφονται αναλυτικά στις αντίστοιχες δράσεις που ακολουθούν.

Επισημαίνεται ότι για τις προτεινόμενες πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η μη ύπαρξη οριστικής μελέτης και τευχών δημοπράτησης, καθώς και των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων.

Για τις πράξεις που υλοποιούνται χωρίς τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η μη σύσταση του Φορέα και η μη ύπαρξη των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων.

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής των Υποδράσεων:

Με την παρούσα πρόσκληση ορίζονται τα ακόλουθα δημοτικά/κοινοτικά διαμερίσματα που αφορούν στις προκηρυσσόμενες υποδράσεις του πίνακα 1:

Πίνακας 2: Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΔΗΜΟΣ /ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΑΑ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ			339,09	16.692
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΧΑΝΩΝ			31,89	5.042
Δημοτική Κοινότητα Αρχανών	93020101	ΟΡΕΙΝΗ	22,47	3.996
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αρχανών	93020102	ΟΡΕΙΝΗ	9,42	1.046
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ			204,73	5.217
Τοπική Κοινότητα Αχεντριά	93020201	ΟΡΕΙΝΗ	33,42	303
Τοπική Κοινότητα Εθιάς	93020202	ΟΡΕΙΝΗ	28,56	259
Τοπική Κοινότητα Καλυβίων	93020203	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	9,4	297
Τοπική Κοινότητα Λιγορτύνου	93020204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	14,65	521
Τοπική Κοινότητα Μεσοχωρίου	93020205	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	15,74	625
Τοπική Κοινότητα Παρανύμφων	93020206	ΟΡΕΙΝΗ	22,1	192
Τοπική Κοινότητα Πραιτωρίων	93020207	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	8,08	191
Τοπική Κοινότητα Πύργου	93020208	ΟΡΕΙΝΗ	23,14	984
Τοπική Κοινότητα Τεφελίου	93020209	ΟΡΕΙΝΗ	20,41	668
Τοπική Κοινότητα Χαρακίου	93020210	ΟΡΕΙΝΗ	11	307
Τοπική Κοινότητα Χάρακος	93020211		18,23	870
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ			102,47	6.433
Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	93020301	ΟΡΕΙΝΗ	3,64	396
Τοπική Κοινότητα Αγίων Παρασκιών	93020302	ΟΡΕΙΝΗ	2,43	886
Τοπική Κοινότητα Αλαγνίου	93020303	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	5,86	174
Τοπική Κοινότητα Αστράκων	93020304	ΟΡΕΙΝΗ	2,84	224
Τοπική Κοινότητα Αστριτσίου	93020305	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	5,21	314
Τοπική Κοινότητα Δαμανίων	93020306	ΟΡΕΙΝΗ	19,21	310
Τοπική Κοινότητα Καλλονής	93020307	ΟΡΕΙΝΗ	3,33	242
Τοπική Κοινότητα Καταλαγαρίου	93020308	ΟΡΕΙΝΗ	2,3	286
Τοπική Κοινότητα Κουνάβων	93020309	ΟΡΕΙΝΗ	6,41	915
Τοπική Κοινότητα Μελεσών	93020310	ΟΡΕΙΝΗ	7,36	361
Τοπική Κοινότητα Μεταξοχωρίου	93020311	ΟΡΕΙΝΗ	22,88	544
Τοπική Κοινότητα Μυρτιάς	93020312	ΟΡΕΙΝΗ	5,23	560
Τοπική Κοινότητα Πεζών	93020313		4,8	441
Τοπική Κοινότητα Χουδετσίου	93020314	ΟΡΕΙΝΗ	10,97	780
ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ			222,39	5.563
Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	93030101	ΟΡΕΙΝΗ	8,82	440
Τοπική Κοινότητα Αμιρά	93030102	ΟΡΕΙΝΗ	15,55	818
Τοπική Κοινότητα Άνω Βιάννου	93030103	ΟΡΕΙΝΗ	29,26	984
Τοπική Κοινότητα Αφρατίου	93030104	ΟΡΕΙΝΗ	4,55	151
Τοπική Κοινότητα Βαχού	93030105	ΟΡΕΙΝΗ	9,14	113
Τοπική Κοινότητα Εμπάρου	93030106	ΟΡΕΙΝΗ	14,67	323
Τοπική Κοινότητα Καλαμίου	93030107	ΟΡΕΙΝΗ	10,72	433
Τοπική Κοινότητα Κάτω Βιάννου	93030108	ΟΡΕΙΝΗ	12,41	115
Τοπική Κοινότητα Κάτω Σύμης	93030109	ΟΡΕΙΝΗ	17,94	138

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΑΑ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Κεφαλοβρυσίου	93030110	ΟΡΕΙΝΗ	5,96	151
Τοπική Κοινότητα Μάρθας	93030111	ΟΡΕΙΝΗ	9,7	178
Τοπική Κοινότητα Μιλιαράδων	93030112	ΟΡΕΙΝΗ	12,01	201
Τοπική Κοινότητα Ξενιάκου	93030113	ΟΡΕΙΝΗ	16,89	235
Τοπική Κοινότητα Πεύκου	93030114	ΟΡΕΙΝΗ	12,39	340
Τοπική Κοινότητα Συκολόγου	93030115	ΟΡΕΙΝΗ	13,43	396
Τοπική Κοινότητα Χόνδρου	93030116	ΟΡΕΙΝΗ	28,95	547
ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			333,01	13.002
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ			99,02	4.587
Δημοτική Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας	93040101	ΟΡΕΙΝΗ	15,61	2.043
Τοπική Κοινότητα Αγίου Θωμά	93040102	ΟΡΕΙΝΗ	17,7	665
Τοπική Κοινότητα Άνω Μουλίων	93040103	ΟΡΕΙΝΗ	6,6	353
Τοπική Κοινότητα Δουλίου	93040104	ΟΡΕΙΝΗ	10,54	210
Τοπική Κοινότητα Λαρανίου	93040105	ΟΡΕΙΝΗ	16,19	191
Τοπική Κοινότητα Μεγάλης Βρύσης	93040106	ΟΡΕΙΝΗ	19,01	797
Τοπική Κοινότητα Πρινιά	93040107	ΟΡΕΙΝΗ	13,37	328
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			89,4	3.907
Τοπική Κοινότητα Αγίων Δέκα	93040202	ΟΡΕΙΝΗ	16,12	861
Τοπική Κοινότητα Αμπελούζου	93040203		3,9	320
Τοπική Κοινότητα Βαγιονιάς	93040205	ΟΡΕΙΝΗ	19,9	804
Τοπική Κοινότητα Βασιλικών Ανωγείων	93040207		11,76	301
Τοπική Κοινότητα Γκαγκαλών	93040208		12,52	457
Τοπική Κοινότητα Μητροπόλεως	93040209		3,36	394
Τοπική Κοινότητα Πλατάνου	93040211	ΟΡΕΙΝΗ	5,16	244
Τοπική Κοινότητα Πλώρας	93040212		10,56	217
Τοπική Κοινότητα Χουστουλιανών	93040213		6,12	309
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΦΙΝΑ			144,59	4.508
Τοπική Κοινότητα Άνω Ακρίων	93040301	ΟΡΕΙΝΗ	18,84	686
Τοπική Κοινότητα Ασημίου	93040302		8,84	1.189
Τοπική Κοινότητα Διονυσίου	93040303	ΟΡΕΙΝΗ	11,85	360
Τοπική Κοινότητα Λουρών	93040304		7,04	214
Τοπική Κοινότητα Σοκαρά	93040305		15,21	765
Τοπική Κοινότητα Σταβίων	93040306	ΟΡΕΙΝΗ	48,76	523
Τοπική Κοινότητα Στερνών	93040307	ΟΡΕΙΝΗ	20,45	327
Τοπική Κοινότητα Στόλων	93040308	ΟΡΕΙΝΗ	13,6	444
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ			184,72	16.541
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΟΛΑΪΝΗ			41,46	2.930
Τοπική Κοινότητα Αγίου Μύρωνος	93050101	ΟΡΕΙΝΗ	11,67	613
Τοπική Κοινότητα Άνω Ασιτών	93050102	ΟΡΕΙΝΗ	11,6	425
Τοπική Κοινότητα Κάτω Ασιτών	93050103	ΟΡΕΙΝΗ	9,17	1.083
Τοπική Κοινότητα Πενταμοδίου	93050104	ΟΡΕΙΝΗ	2,52	300
Τοπική Κοινότητα Πετροκεφάλου	93050105	ΟΡΕΙΝΗ	3,09	182
Τοπική Κοινότητα Πυργούς	93050106	ΟΡΕΙΝΗ	3,41	327
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ			56,63	6.902
Τοπική Κοινότητα Βασιλείων	93050205	ΟΡΕΙΝΗ	13,8	2.256
Τοπική Κοινότητα Βουτών	93050206		8,62	1.300
Τοπική Κοινότητα Δαφνέ	93050207	ΟΡΕΙΝΗ	14,59	1.204
Τοπική Κοινότητα Σκαλανίου	93050208		10,81	1.229
Τοπική Κοινότητα Σταυρακίων	93050209	ΟΡΕΙΝΗ	8,81	913
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ			8,37	1.605
Τοπική Κοινότητα Καλλιθέας	93050302		8,37	1.605

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΑΑ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΙΑΝΗΣ			21,53	1.844
Τοπική Κοινότητα Αυγενικής	93050401	ΟΡΕΙΝΗ	9,09	539
Τοπική Κοινότητα Βενεράτου	93050402	ΟΡΕΙΝΗ	7,57	869
Τοπική Κοινότητα Κερασιών	93050403	ΟΡΕΙΝΗ	2,65	267
Τοπική Κοινότητα Σίβας	93050404	ΟΡΕΙΝΗ	2,22	169
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΜΕΝΟΥΣ			56,73	3.260
Τοπική Κοινότητα Αγίου Σύλλα	93050501	ΟΡΕΙΝΗ	11,1	1.157
Τοπική Κοινότητα Κυπαρίσσου	93050502	ΟΡΕΙΝΗ	25,74	674
Τοπική Κοινότητα Προφήτη Ηλία	93050503	ΟΡΕΙΝΗ	19,89	1.429
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ			164,86	21.312
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΖΙΟΥ			98,7	19.221
Δημοτική Κοινότητα Γαζίου	93060101		21,45	14.640
Τοπική Κοινότητα Αχλάδας	93060102	ΟΡΕΙΝΗ	21,87	1.015
Τοπική Κοινότητα Καλεσών	93060103		10,56	1.255
Τοπική Κοινότητα Ροδιάς	93060104	ΟΡΕΙΝΗ	21,15	1.785
Τοπική Κοινότητα Φόδελε	93060105	ΟΡΕΙΝΗ	23,67	526
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΛΙΣΟΥ			66,16	2.091
Τοπική Κοινότητα Δαμάστας	93060304	ΟΡΕΙΝΗ	21,66	245
Τοπική Κοινότητα Καμαρίου	93060305	ΟΡΕΙΝΗ	2,44	58
Τοπική Κοινότητα Κεραμουσίου	93060307	ΟΡΕΙΝΗ	3,36	309
Τοπική Κοινότητα Μαράθου	93060308	ΟΡΕΙΝΗ	14,6	351
Τοπική Κοινότητα Μονής	93060309	ΟΡΕΙΝΗ	3,89	195
Τοπική Κοινότητα Τυλίσου	93060310	ΟΡΕΙΝΗ	20,21	933
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ			398,53	17.563
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ			238,4	10.476
Δημοτική Κοινότητα Αρκαλοχωρίου	93070101	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	25,01	4.822
Τοπική Κοινότητα Γαρίπας	93070102	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	15,63	516
Τοπική Κοινότητα Δεματίου	93070103	ΟΡΕΙΝΗ	19,34	290
Τοπική Κοινότητα Ινίου	93070104	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	10,08	591
Τοπική Κοινότητα Καραβάδου	93070105	ΟΡΕΙΝΗ	7,29	299
Τοπική Κοινότητα Κασάνου	93070106	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	13,72	471
Τοπική Κοινότητα Καστελλανών	93070107	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	25,57	558
Τοπική Κοινότητα Λευκοχωρίου	93070108	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,47	277
Τοπική Κοινότητα Νυπιδιτού	93070109	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	16,74	548
Τοπική Κοινότητα Παναγίας	93070110	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	19,74	454
Τοπική Κοινότητα Πανοράματος	93070111	ΟΡΕΙΝΗ	16,56	495
Τοπική Κοινότητα Παρτίρων	93070112	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	21,34	388
Τοπική Κοινότητα Πατσιδερού	93070113	ΟΡΕΙΝΗ	7,13	247
Τοπική Κοινότητα Σκινιά	93070114	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	27,78	520
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΡΑΨΑΝΟΥ			37,39	2.334
Τοπική Κοινότητα Βόνης	93070201	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	8,23	568
Τοπική Κοινότητα Ζωφόρων	93070202	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,96	367
Τοπική Κοινότητα Θραψανού	93070203	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	11,44	1.261
Τοπική Κοινότητα Σαμπά	93070204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,76	138
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ			122,74	4.753
Τοπική Κοινότητα Αμαριανού	93070301	ΟΡΕΙΝΗ	6,58	159
Τοπική Κοινότητα Αποστόλων	93070302	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	11,81	322
Τοπική Κοινότητα Αρχαγγέλου	93070303	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,46	262
Τοπική Κοινότητα Ασκών	93070304	ΟΡΕΙΝΗ	6,23	241
Τοπική Κοινότητα Γερακίου	93070305	ΟΡΕΙΝΗ	20,9	322
Τοπική Κοινότητα Ευαγγελισμού	93070306	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	5,75	199

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΑΑ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Καρουζανών	93070307	ΟΡΕΙΝΗ	8,69	87
Τοπική Κοινότητα Κασταμονίτης	93070308	ΟΡΕΙΝΗ	10,79	439
Τοπική Κοινότητα Καστελλίου	93070309	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,79	1.491
Τοπική Κοινότητα Λιλιανού	93070310	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	6,96	74
Τοπική Κοινότητα Λυττού	93070311	ΟΡΕΙΝΗ	5,73	234
Τοπική Κοινότητα Μαθιάς	93070312	ΟΡΕΙΝΗ	6,74	167
Τοπική Κοινότητα Πολυθέας	93070313	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	2,95	369
Τοπική Κοινότητα Σμαρίου	93070314	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,36	387
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ			102,52	10.978
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΟΙΡΩΝ			72,23	9.198
Δημοτική Κοινότητα Μοιρών	93080201		15,94	6.496
Τοπική Κοινότητα Γαλιάς	93080204		13,4	805
Τοπική Κοινότητα Καστελλίου	93080205		9,03	328
Τοπική Κοινότητα Κουσέ	93080206		9,15	155
Τοπική Κοινότητα Περιού	93080207		4,14	71
Τοπική Κοινότητα Πετροκεφαλίου	93080208		7,42	790
Τοπική Κοινότητα Ρουφά	93080211		5,94	130
Τοπική Κοινότητα Σκουρβούλων	93080212	ΟΡΕΙΝΗ	7,21	423
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ			30,29	1.780
Τοπική Κοινότητα Βώρων	93080302		11,16	726
Τοπική Κοινότητα Σίβα	93080310		11	426
Τοπική Κοινότητα Φανερωμένης	93080311		8,13	628
ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ			271,58	26.717
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΥΒΩΝ			94,83	10.731
Δημοτική Κοινότητα Ανωπόλεως	93090101		12,4	3.604
Δημοτική Κοινότητα Γουβών	93090102		18,29	3.031
Τοπική Κοινότητα Ελαιάς	93090103	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	28,24	1.936
Τοπική Κοινότητα Επάνω Βαθείας	93090104	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	2,84	224
Τοπική Κοινότητα Καλού Χωρίου	93090105	ΟΡΕΙΝΗ	13,73	290
Τοπική Κοινότητα Κάτω Βαθείας	93090106	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,44	1.357
Τοπική Κοινότητα Κόξαρης	93090107	ΟΡΕΙΝΗ	7,33	199
Τοπική Κοινότητα Χαράσου	93090108	ΟΡΕΙΝΗ	7,56	90
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ			45,74	2.291
Τοπική Κοινότητα Αϊτανίων	93090201	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	6,55	280
Τοπική Κοινότητα Γαλίφας	93090202	ΟΡΕΙΝΗ	7,94	122
Τοπική Κοινότητα Επισκοπής	93090203	ΟΡΕΙΝΗ	15,57	1.209
Τοπική Κοινότητα Καινούργιου Χωρίου	93090204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	11,43	206
Τοπική Κοινότητα Σγουροκεφαλίου	93090205	ΟΡΕΙΝΗ	4,25	474
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΛΙΩΝ			60,11	5.433
Δημοτική Κοινότητα Μαλίων	93090301		21,77	3.224
Δημοτική Κοινότητα Μοχού	93090302	ΟΡΕΙΝΗ	25,65	2.062
Τοπική Κοινότητα Κρασίου	93090303	ΟΡΕΙΝΗ	12,69	147
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ			70,9	8.262
Δημοτική Κοινότητα Λ. Χερσονήσου	93090401		11,35	3.815
Δημοτική Κοινότητα Χερσονήσου	93090402		19,45	3.165
Τοπική Κοινότητα Αβδού	93090403	ΟΡΕΙΝΗ	11,75	357
Τοπική Κοινότητα Γωνιών Πεδιάδος	93090404	ΟΡΕΙΝΗ	8,51	401
Τοπική Κοινότητα Κεράς	93090405	ΟΡΕΙΝΗ	3,86	110
Τοπική Κοινότητα Ποταμιών	93090406	ΟΡΕΙΝΗ	15,98	414
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			2.016,70	128.368

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

ΔΡΑΣΗ 19.2.4: ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η Δράση 19.2.4 περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.2:

Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.2_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)**

Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι.

Στόχος της Υποδράσης:

Ο στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης και μέσω της υποδράσης ενισχύονται **βασικές κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες για τον αγροτικό πληθυσμό.**

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Κοινωνικές Υποδομές, όπως:

- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση βρεφονηπιακών / παιδικών σταθμών και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση Κέντρων Υγείας και Περιφερειακών Ιατρείων
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση δομών παροχής υπηρεσιών υγείας και φροντίδας σε ηλικιωμένους και μη αυτοεξυπηρετούμενους
- η προμήθεια καινοτόμου τεχνολογικού εξοπλισμού και λογισμικών για την εφαρμογή διαδραστικών μεθόδων εκπαίδευσης – επιμόρφωσης του τοπικού πληθυσμού, των νέων και ειδικά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (τυφλοί, άτομα με κινητικά προβλήματα).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε υποδομές που αφορούν ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

2. Υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, όπως:

- η κατασκευή ή αναβάθμιση αθλητικών υποδομών (πχ γήπεδα, κολυμβητήρια, σκοπευτήρια, κλειστά γυμναστήρια)
- η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και η προσαρμογή υφιστάμενων για άτομα με κινητικές δυσκολίες
- η κατασκευή ή αναβάθμιση πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών (εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα).

Προτεραιότητα θα δοθεί στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης αθλητικών - ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αθλητισμού – ψυχαγωγίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (**κριτήριο αποκλεισμού**).

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα 2: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ» της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 4.12 της παρούσας πρόσκλησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση **ενδεικτικά** αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Αξιοποίηση διαδικτύου
- Δαπάνες προβολής – προώθησης
- Αγορά μεταφορικού μέσου για τη μετακίνηση ευπαθών ομάδων
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου υποψηφιότητας

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	1.750.000
Δημόσια Δαπάνη:	1.750.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυσή της γίνεται με βάση το Άρθρο 55 «Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές» του ΚΑΝ 651/2014 (δηλαδή έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, μετά από εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης - χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 55 του ΚΑΝ 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ), η σύσταση των φορέων αυτών (βάσει καταστατικού) θα πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία προκήρυξης της παρούσας. (κριτήριο αποκλεισμού)

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.3:

Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.3_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)**

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην τουριστική προβολή και εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.

Στο πλαίσιο της υποδράσης οποιαδήποτε πράξη τουριστικής φύσης ενταχθεί, πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών (ενδεικτικά: σημεία πληροφόρησης) **και όχι** στην προβολή της περιοχής με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας ή την προβολή προϊόντων που συνδέονται και εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα.

Στόχος της Υποδράσης:

Στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και στην ενημέρωση των επισκεπτών της.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Ανάπλαση παιδικών χαρών, πάρκων αναψυχής κλπ

Προτεραιότητα θα δοθεί σε οικισμούς με παιδικό και νεανικό πληθυσμό ≥ 20 ατόμων, ηλικίας 0-19 ετών (σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.).

2. Ανάπλαση οικισμών

Ενισχύονται έργα για την αναβάθμιση των οικισμών σε αγροτικές περιοχές με στόχο την ανάδειξη και προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος. Μπορεί να ενισχυθεί η ανάπλαση, ανάδειξη συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, καθώς και η βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων με χρήση eco-friendly υλικών.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου, σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος διαδρομών, ώστε να αναδειχθούν πόλοι έλξης επισκεπτών, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην οικονομία και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής
- η ευαισθητοποίηση των κατοίκων στην ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και στο σεβασμό του δομημένου περιβάλλοντος ιδιαίτερα στα νέα κτίσματα.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ανάπλαση - ανάδειξη:

- συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, οι οποίοι διαθέτουν αξιόλογο συνεκτικό πυρήνα
- γειτονιών – σοκακιών, όπου έχει αναπτυχθεί επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με λαϊκή τέχνη, καφενεία και γενικότερα δραστηριότητες που αναδεικνύουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων της υπαίθρου.

Για την επιλογή των σχετικών παρεμβάσεων απαραίτητες προϋποθέσεις (κριτήρια αποκλεισμού) είναι:

- να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης και αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης
- η προτεινόμενη παρέμβαση να περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΟΤΑ
- η προτεινόμενη παρέμβαση να αφορά σε οικισμό στον οποίο έχουν ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ή τμήμα αυτών να προτείνεται για χρηματοδότηση)
- να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης.

3. Τουριστικές πληροφορίες και υποδομές, όπως

- η ίδρυση τοπικών κέντρων τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών ή σημείων πληροφόρησης επισκεπτών ή η δικτύωση υφιστάμενων κέντρων τουριστικής πληροφόρησης.

Προτεραιότητα θα δοθεί στις περιοχές οι οποίες βρίσκονται κοντά ή και εντός των κέντρων δραστηριότητας της τουριστικής κίνησης του νομού, ώστε με αποτελεσματικό τρόπο και χωρίς κόστος χρόνου για τον επισκέπτη να παρέχεται ολοκληρωμένη η πληροφορία για περιοχές ειδικής σημασίας στην ενδοχώρα, για διαδρομές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιοχές στις οποίες παρουσιάζεται ειδικό τουριστικό ενδιαφέρον.

Ειδικότερα οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν:

- ✓ στους βόρειους παραλιακούς Δήμους του Νομού, στην πόλη του Ηρακλείου ή στην Αλικαρνασσό-αεροδρόμιο (σημειακές παρεμβάσεις)
- ✓ κατά μήκος διαδρομών και
- ✓ σε χώρους με μεγάλη επισκεψιμότητα όπως αρχαιολογικοί, φαράγγια, μουσεία κ.λπ.

Τα κέντρα θα λειτουργούν ως σημεία πληροφόρησης επισκεπτών για τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ενδοχώρα για επίσκεψη, παραμονή, παρουσιάζοντας παράλληλα και τα τοπικά προϊόντα που θα μπορούσαν να προμηθευτούν από κάθε περιοχή. Επιπλέον θα προτείνονται διαδρομές τις οποίες θα μπορεί ο επισκέπτης να ακολουθήσει, ώστε να αποκομίσει μια μοναδική εμπειρία από την ενδοχώρα του νομού.

- ενέργειες ενημέρωσης επισκεπτών (πχ ενημέρωση για τοπικά έθιμα, προϊόντα, τουριστικές διαδρομές κ.α.)

Προτεραιότητα θα δοθεί σε παρεμβάσεις που συνδέονται με:

- ✓ υποδομές συμπληρωματικές των εναλλακτικών μορφών τουρισμού για ειδικές ομάδες πληθυσμού (εκκλησιαστικός, ορειβατικός, σπηλαιολογικός, οινοτουρισμός, τουρισμός για ΑΜΕΑ κ.α.), που θα έχουν τη δυνατότητα να συνδυάσουν τη διαμονή τους στην περιοχή με το θέμα / δραστηριότητα που τους ενδιαφέρει
- ✓ την τουριστική ενημέρωση για τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία της περιοχής, όπως το πρότυπο κρητικής διατροφής, τη λαϊκή τέχνη, την παράδοση, τα πανηγύρια, τον πολιτισμό κλπ.
- ✓ τη χαρτογραφική και περιγραφική αποτύπωση των αγροτικών και βιομηχανικών κτιρίων της περιοχής, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό ενδιαφέρον (ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, φάμπρικες, πατητήρια κλπ), στη λογική της ειδικής διαδρομής κλπ.

Για τα Κέντρα τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών, θα πρέπει να διασφαλίζεται τεκμηριωμένα η λειτουργία τους μετά την ολοκλήρωση του έργου (κριτήριο αποκλεισμού).

- η δημιουργία, βελτίωση και σήμανση ορειβατικών – περιπατητικών μονοπατιών
- ο καθαρισμός και η σήμανση φαράγγιων για τη διευκόλυνση της επισκεψιμότητάς τους
- η ανάδειξη τοπίων ή σημείων ενδιαφέροντος για τη δημιουργία χώρων αναψυχής κατοίκων και επισκεπτών
- η σήμανση τοπικών αξιοθέατων, μνημείων, ποδηλατικών διαδρομών κλπ

Για τις (4) παραπάνω ενέργειες, ειδικό βάρος δίνεται σε περιοχές Natura 2000, μνημεία της φύσης, καταφύγια άγριας ζωής, φυσικούς και τεχνικούς υγρότοπους, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (βλ. σελ 38-41 του Φακέλου Α του Τ.Π.), φαράγγια, σπήλαια (βλ. σελ 37-38 του Φακέλου Α του Τ.Π.) κλπ.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα 2: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ» της παρούσας πρόσκλησης.

Για επενδύσεις σε τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας η πόλη του Ηρακλείου και το ΔΔ Αλικαρνασσού είναι επιλέξιμες περιοχές για σημειακές παρεμβάσεις.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 4.12 της παρούσας πρόσκλησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση **ενδεικτικά** αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Ανάπτυξη λογισμικού

- Δαπάνες ενημέρωσης - πληροφόρησης επισκεπτών
- Διαμόρφωση Χώρων
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου υποψηφιότητας

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκδηλώσεις με τουριστικούς operators και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού.

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	900.000
Δημόσια Δαπάνη:	900.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ). Η σύσταση του φορέα (βάσει καταστατικού) να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία προκήρυξης της παρούσας. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.5:

Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.5_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)**

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια.
- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων.
- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης.

Στόχος της Υποδράσης:

Στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της περιοχής παρέμβασης και στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των κατοίκων της.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Η **αποκατάσταση μνημείων αγροτικής κληρονομιάς** (μύλοι, γεφύρια, πύργοι, κλπ). Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη κτισμάτων που συνδέονται με τις παραγωγικές διαδικασίες και την αγροτική ζωή του τόπου, όπως φάμπρικες, νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, πατητήρια, πλυσταριά κλπ καθώς και η επιδεικτική λειτουργία των κτισμάτων αυτών.

Έμφαση θα δοθεί σε μνημεία:

- χαρακτηρισμένα (από το ΥΠΠΟ ή το ΥΠΕΚΑ) μνημεία, τα οποία χρήζουν άμεσης αποκατάστασης και ανάδειξης
- τα οποία βρίσκονται κοντά σε υποδομές διανυκτέρευσης και επισκέψιμους χώρους ή εντός περιοχών Natura ή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

2. Η **δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων** (πχ καλλιτεχνικά/πολιτιστικά/πνευματικά κέντρα ή χώροι, κέντρα νεολαίας, θέατρα, θερινοί κινηματογράφοι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών στο κομμάτι του πολιτισμού.

3. Η **ενίσχυση φορέων** με έντονη και πολυποίκιλη δραστηριότητα, για μικρής κλίμακας υποδομή (προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κλπ).

4. Η **δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός βιβλιοθηκών**, με στόχο την προστασία υπάρχοντος υλικού, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και τη λειτουργία τους σύμφωνα με τα νέα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιοποίηση υλικού, ηλεκτρονική οργάνωση δεδομένων κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιβλιοθηκών για την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ψηφιοποίησης ιστορικών βιβλίων, τον εμπλουτισμό της συλλογής τους και την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τον τοπικό πληθυσμό σε σχέση με την ιστορία της περιοχής, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της, από το υλικό που υπάρχει σ' αυτές.

5. Η **δημιουργία ωδείων** σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται ανυπαρξία υποδομών και παρατηρείται δυναμική από τον τοπικό πληθυσμό στην μουσική εκπαίδευση.

6. Η **δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μουσείων**.

Έμφαση θα δοθεί:

- στη δημιουργία μουσείων σε κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας ή και σε κτίσματα ειδικής χρηστικής σημασίας (παλαιά εργοστάσια, φάμπρικες, παλιά σχολεία κλπ)
- στην καινοτομία του θέματος του μουσείου / συλλογής
- στη γειννίαση των χώρων αυτών με υποδομές διανυκτέρευσης, επισκέψιμους χώρους, περιοχές ειδικού ιστορικού ενδιαφέροντος ή περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες σε θεματικές διαδρομές, καθώς και με περιοχές στις οποίες διενεργούνται σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

7. Η **παραγωγή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων** που συνδέονται άμεσα με τα πολιτιστικά, ιστορικά ή περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

8. Η υλοποίηση **δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των κατοίκων**, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες. Στόχος είναι η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του

περιβάλλοντος ειδικά των υποβαθμισμένων από γεωργικά απόβλητα περιοχών (υπολείμματα θερμοκηπίων, υλικών άρδευσης κλπ).

Για τις δράσεις αυτές, θα γίνεται αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος και σχετικών υποδομών. Επιπλέον, θα επιδιωχθεί και η ανάπτυξη συνεργιών με συναφείς τοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες από την τοπική κοινότητα στο κομμάτι της μουσικής και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (π.χ. ύπαρξη ομάδων άτυπης εκμάθησης παραδοσιακών χορών και μουσικής σε παιδιά, έντονη δραστηριότητα τοπικών πολιτιστικών συλλόγων κλπ).

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα 2: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ» της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 4.12 της παρούσας πρόσκλησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση **ενδεικτικά** αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτες – έρευνες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Δαπάνες ενημέρωσης
- Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- Διεξαγωγή ημερίδων εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- Εξοπλισμός και οπτικοακουστικά μέσα
- Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- Έρευνα / καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών φορεσιών
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων
- Δαπάνη αγοράς ειδικής χρήσης αυτοκινήτου (κινητή βιβλιοθήκη)
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου υποψηφιότητας

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	700.000
Δημόσια Δαπάνη:	700.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυσή της γίνεται με βάση το Άρθρο 53 «Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς» του ΚΑΝ 651/2014 (δηλαδή έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, μετά από εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης - χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 53 του ΚΑΝ 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, ενώ στις περιπτώσεις έκδοσης μουσικών ή λογοτεχνικών έργων στο 70% των επιλέξιμων δαπανών (σύμφωνα με το άρθρο 53 περ. 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014), χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) - Η σύσταση του φορέα (βάσει καταστατικού) να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας πρόσκλησης. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΔΡΑΣΗ 19.2.5: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ

Η Δράση 19.2.5 περιλαμβάνει την ακόλουθη υποδράση:

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.5.2:

Βελτίωση διαχείρισης υδατικών πόρων και αποθήκευσης ύδατος (ενδεικτικά: εγγειοβελτιωτικά έργα, ομβροδεξαμενές).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.5.2_3 / Μ2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)**

Η υποδράση αφορά στη δημιουργία ή βελτίωση εγγειοβελτιωτικών έργων, όπως λιμνοδεξαμενές, ομβροδεξαμενές, έργων για τη μεταφορά και διανομή του ταμιευμένου ύδατος, αρδευτικών δικτύων, αντλιοστασίων και δεξαμενών, καθώς και λοιπά έργα διαχείρισης υδάτων.

Στόχος της Υποδράσης:

Ο κύριος στόχος της υποδράσης είναι η επίτευξη μιας ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, αφού οι εγγειοβελτιωτικές υποδομές αφορούν έργα τα οποία υλοποιούνται στην βάση κανονιστικών περιορισμών (κυρίως για περιβαλλοντικούς λόγους) για την εξασφάλιση αρδευτικού νερού για την ενίσχυση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας.

Θα δοθεί προτεραιότητα σε έργα που στοχεύουν:

- στην ανόρυξη προς αντικατάσταση γεωτρήσεων,
- στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας, με αντικατάσταση και εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων παλαιωμένων δικτύων άρδευσης,
- στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Τα έργα αυτά θα πρέπει να βρίσκονται **εκτός** ορίων οικισμών.

Για την υλοποίηση των πράξεων θα τηρηθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις, όπως προβλέπονται στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής των Υδατικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

Έργα για την ταμίευση και αξιοποίηση, για γεωργική χρήση επιφανειακών απορροών όπως φράγματα, λιμνοδεξαμενές, ομβροδεξαμενές κλπ., καθώς και έργα για τη μεταφορά και διανομή του ταμιευμένου ύδατος για γεωργική χρήση.

Έργα για την κατασκευή ή την βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων, κατασκευή – βελτίωση αντλιοστασίων και δεξαμενών, ανόρυξη ή βελτίωση γεωτρήσεων κτλ.

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα 2: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ» της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000€, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 4.12 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που **ενδεικτικά** θα αφορούν σε:

- Κατασκευή ομβροδεξαμενών
- Κατασκευή λιμνοδεξαμενών
- Έργα για την μεταφορά και διανομή του ταμιευμένου ύδατος
- Κατασκευή αρδευτικών δικτύων
- Κατασκευή αντλιοστασίων
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός (Αρδευτικών Συστημάτων Εξοικονόμησης Υδατος, Γεωτρήσεων κ.ά)
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Μελέτες
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Έγχειρες Βελτιώσεις
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου
- Συνολική δαπάνη

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	1.150.000
Δημόσια Δαπάνη:	1.150.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Κανονισμός ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),

Β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης

της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Κανονισμός ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61).

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα (ΔΕΥΑ), ΤΟΕΒ.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

Πίνακας 1.1 (Πρωτογενείς Επιπτώσεις)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 6: «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 6B: «Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Δείκτης εκρών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
O1	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O20	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O22	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		PPT	Τύπος Δικαιούχου		
		PPT1	ΜΚΟ		
		PPT2	ΟΤΔ		
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	ΜΜΕ		
		PPT5	Άλλο	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
O15	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
O5	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.5.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται **ενδεικτικά** σε **4.500.000,00€** με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΟΠΣΑΑ- ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε €)
1	19.2.4.2_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ): Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κλπ)	1.750.000,00
2	19.2.4.3_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ): Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	900.000,00
4	19.2.4.5_3 / M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ): Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)	700.000,00
5	19.2.5.2_3/ M2998975 (ΗΡΑΚΛΕΙΟ): Βελτίωση διαχείρισης υδατικών πόρων και αποθήκευσης ύδατος (ενδεικτικά: εγγειοβελτιωτικά έργα, ομβροδεξαμενές).	1.150.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ	4.500.000,00

3.2 Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και θεματική κατεύθυνση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr και της ΟΤΔ : www.anher.gr).

3.3 Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα-στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

- 3.4 Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (υπομέτρο 19.2).

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1 Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013, καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69§3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.
- 4.2 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στο άρθρο 27 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και στην με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (Β' 5968) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.
- 4.3 Η επιλεξιμότητα των δαπανών **αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης** στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 21/12/2016 (ημερομηνία έγκρισης του Τοπικού Προγράμματος). Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Οι γενικές δαπάνες για να είναι επιλέξιμες πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στο προτεινόμενο έργο.
- 4.4 Όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 πρέπει **να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου** και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες (όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας) και η αγορά γης, που πραγματοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης δεν αναιρούν τον χαρακτήρα κινήτρου. Στην περίπτωση αυτή αποτελούν μη επιλέξιμη δαπάνη. Εξαιρούνται τα έργα πολιτισμού δυνάμει του άρθρου 6, σημείο 5 περίπτωση η) του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.

Έναρξη εργασιών ορίζεται «το πρώτο χρονικό διάστημα μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού, είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση.

- 4.5 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως **δεν είναι επιλέξιμες**, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.6 **Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών**, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται **η 30 Σεπτεμβρίου 2025**. Η ολοκλήρωση της πράξης δηλώνεται από τον δικαιούχο με την κατάθεση των σχετικών δικαιολογητικών / εγγράφων για την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης, στην ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου. Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, από τον δικαιούχο της πράξης, με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- 4.7 **Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:**
- α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας
 - β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου
 - γ) οι γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την

περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από:

- την 21/12/2016 (ημερομηνία έγκρισης του τοπικού προγράμματος) για χρήση του Κανονισμού 1305/2013.
- την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης στήριξης για χρήση του Κανονισμού 651/2014.

Οι γενικές δαπάνες για να είναι επιλέξιμες πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στο προτεινόμενο έργο.

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λ.π.

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από την αντικειμενική αξία της εδαφικής έκτασης, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά περίπτωση από το Υπουργείο Οικονομικών.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) ενδεικτικά: ΔΕΗ, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση, εντός των ορίων του οικοπέδου.

ζ) ασφαλιστήριου συμβολαίου κατά παντός κινδύνου, κατά τη διάρκεια των εργασιών της επένδυσης (υποχρεωτική ασφάλιση).

η) σε περιπτώσεις αυτεπιστασίας (τεχνικά έργα): αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, λοιπές δαπάνες εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους για την υλοποίηση του έργου, κόστος Προμηθειών-Υπηρεσιών που προβλέπονται στην αυτεπιστασία

θ) οι δαπάνες των απαραίτητων μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών. Το ύψος των επιλέξιμων δαπανών (χωρίς ΦΠΑ) για όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε:

α. δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτησης Στήριξης) μέχρι 1.000€

β. Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000€.

γ. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως:

1. Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.

- II. Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κλπ) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000€.
- III. Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων ΑΠΕ μέχρι το ποσό των 1.000€
- IV. Μελέτες για πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500€.

Σε κάθε περίπτωση η ΟΤΔ έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες για την επαλήθευση του εύλογου κόστους των παραπάνω δαπανών.

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τον όρο ότι αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της Αίτησης Στήριξης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.

- 4.8** Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της. Ομοίως για όλους τους φορείς οι δαπάνες τεχνικής στήριξης για την υλοποίηση του έργου και υποβολής φακέλου υποψηφιότητας μπορεί να είναι επιλέξιμες στην περίπτωση που δεν διαθέτουν την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη διενέργεια και ολοκλήρωσή τους.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

- 4.9** Σε παρεμβάσεις που η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών, η πρόσβαση στις επιχορηγούμενες υποδομές από το ευρύ κοινό πρέπει να παρέχεται δωρεάν ή το τυχόν αντίτιμο, το οποίο θα προκύπτει μέσω μεθόδου χρηματοοικονομικής ανάλυσης, να καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, να μην μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία, ενώ για παρεμβάσεις που έχουν ως παραδοτέο κάποιο προϊόν, πρέπει να αναγράφεται ότι αυτό διανέμεται δωρεάν.

- 4.10** Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες αυτές που αναγράφονται στο άρθρο 27 της υπ. αριθμ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ Β'2310), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, που αφορούν σε οχήματα ειδικής χρήσης – ειδικού σκοπού, ενδεικτικά: όχημα με πρόσβαση αναπηρικού αμαξιδίου, όχημα βιβλιοθήκη, πυροσβεστικό όχημα), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (Β'5968) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.

- 4.11** Το ακίνητο στο οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι **ελεύθερο βαρών** (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- α. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε ύστερα από φυσική καταστροφή,
- β. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης,
- γ. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την ίδια φύση επένδυσης.

Στις περιπτώσεις άυλων ενεργειών και προμήθειας εξοπλισμού που δεν απαιτεί την μόνιμη εγκατάστασή του ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο, δεν απαιτείται ο έλεγχος ύπαρξης βαρών και διεκδικήσεων.

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου στα οποία πραγματοποιούνται οι επενδύσεις που να καλύπτει χρονική περίοδο, τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών από τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στις παραπάνω πράξεις όταν δεν περιλαμβάνεται επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή σε περίπτωση μικρών προσθηκών-βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου/γηπέδου που συμπληρώνουν την λειτουργικότητα του κτιρίου, απαιτούνται αποδεικτικά μίσθωσης/παραχώρησης τουλάχιστον εννέα (9) ετών από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

Αναφορικά με τις πράξεις που αφορούν σε αγορά εξοπλισμού (ενδεικτικά: φορεσιές, μουσικά όργανα), απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας, στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση, κατά τον χρόνο υπογραφής της σύμβασης μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου, ενώ θα πρέπει να ενημερώνει την ΟΤΔ σε περίπτωση αλλαγής του χώρου και ως το πέρας των μακροχρονίων υποχρεώσεων του δικαιούχου.

Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στο πλαίσιο της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, τα οποία είναι εν ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, ενώ τα συμφωνητικά πρέπει να προσκομίζονται με την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου.

Επισημαίνεται ότι τα προσύμφωνα δεν πρέπει να αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση, έτσι ώστε να πληρούνται ο χαρακτήρας κινήτρου στην περίπτωση επενδύσεων που υλοποιούνται βάσει του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.

- 4.12** Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των **600.000,00€**. Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000€** για έργα δημόσιου χαρακτήρα. (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ 2635/20-9-2017/ΦΕΚ Β/3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη). Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε αγορά μηχανολογικού ή λοιπού εξοπλισμού.

Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να αιτηθεί και πραγματοποιήσει πράξη με προϋπολογισμό στα ανωτέρω όρια. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης αποτελεί η διαθεσιμότητα των πόρων της Πρόσκλησης.

Επισημαίνεται, ότι κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να συμμετέχει με δικούς του πόρους στο χρηματοδοτικό σχήμα μιας πράξης. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες προς συγχρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αποδεικνύεται από τον δυνητικό δικαιούχο η διαθεσιμότητα των επιπλέον πόρων καθώς και η δυνατότητα ολοκλήρωσης της πράξης.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος συνολικός προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ανωτέρω όρια.

- 4.13** Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων και αναθεώρηση των δημοσίων έργων, καθώς και αναγκαιότητα εκτέλεσης εργασιών αρχαιολογικών ερευνών.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα αναγραφόμενα στο άρθρο 28 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με την υπ' αρ. 674/15-3-2024 υπουργική απόφαση (Β' 1851).

4.14 Σε περίπτωση που **μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης** όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το **δίκαιο του ανταγωνισμού**, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι **αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία** που συνάδουν με τα εξής:

- (1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - (α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),
 - (β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,
 - (γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και
 - (δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι *χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί*, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.
- (2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να **εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές**. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού (ύπαρξη ή μη κρατικής ενίσχυσης), ανατρέξτε στο σχετικό κεφάλαιο του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης.

4.15 Έργα με έσοδα

Αφορά όλες τις προκηρυσσόμενες υποδράσεις

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης («Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

4.16 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας (αναλυτικότερα, βλέπε τον συνημμένο «Οδηγό αιτήσεων Στήριξης»

Τα έργα θα πρέπει:

1. να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,
2. να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων του Τοπικού Προγράμματος,
3. να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΠΑΑ 2014-2020 σχετικά με το CLLD/LEADER,
4. να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,
5. **να είναι ώριμα και να διαθέτουν οριστικές μελέτες και τεύχη δημοπράτησης, καθώς και τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις, κατά περίπτωση και να έχει συσταθεί ο υποψήφιος Φορέας,**
6. να διαθέτουν μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, το περιεχόμενο της οποίας εξειδικεύεται στα συνημμένα της πρόσκληση (έργα που αφορούν σε αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και ανάδειξη οικισμού ή τμήματος αυτού). Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (όπως ύδρευσης, αποχέτευσης),
7. να επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών (εκτός των έργων που υλοποιούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων),
8. να λαμβάνουν υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και ιδιαίτερα για τις επενδύσεις γίνεται εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντολογικής επίπτωσης με βάση τη συγκεκριμένη, για την επένδυση, νομοθεσία, όταν αυτή μπορεί να θίξει το περιβάλλον,
9. να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού,
10. να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006. Ως προς τις επιμέρους προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται στις εν λόγω παρεμβάσεις, σε σχέση με την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία, λαμβάνεται υπόψη το ισχύον ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και η φύση της πράξης,
11. να διασφαλίζουν ότι δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ή/και χρηματοδοτούνται από άλλα εθνικά ή/και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για το ίδιο φυσικό αντικείμενο,
12. να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία ή/και τη συντήρηση όπου απαιτείται.

4.17 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους

Δεν αφορά τις παρούσες δράσεις.

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ (www.opsaa.gr/RDIIS) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, να διαθέτουν ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ**.

- Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opekepe.gr), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ», «ΟΠΣΑΑ 2014 - 2020 (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης)», Οδηγίες για την πρόσβαση των Δικαιούχων Δημοσίων Έργων στο ΟΠΣΑΑ» ή στο <https://www.opekepe.gr/oapekepe-organisation-gr/oapekepe-e-services-gr/pliioforiaka-systimata/opsaa-2014-2020-olokliromeno-pliioforiako-systima-agrotikis-anaptyksis>

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Κατ' εξαίρεση η προθεσμία υποβολής των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων δύναται να είναι μικρότερη των εξήντα (60) ημερών από την πρώτη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τις περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Το σύνολο των απαραίτητων **δικαιολογητικών** για κάθε υποδράση αναφέρονται στους σχετικούς Πίνακες του παραρτήματος στα συνημμένα της παρούσας πρόσκλησης (βλ. Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης).

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά/έγγραφα αυτής υποβάλλονται στην ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ στη διεύθυνση **Ν. Παχάκη 2, Αρχάνες, ΤΚ 70100**.

Η ΟΤΔ έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

5.2 Για δράσεις που **δεν** ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

- Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων.

- Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

5.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: **24-05-2024, ημέρα Παρασκευή.**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: **26-07-2024, ημέρα Παρασκευή.**

Ημερομηνία υποβολής της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης και όλων των συνημμένων δικαιολογητικών/εγγράφων, στην ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου: **02-08-2024, ημέρα Παρασκευή και ώρα 15.00.**

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ (**οριστικοποιημένη**).

5.4 Ειδικότερα, **η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ**, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- i. Αίτηση Στήριξης (*επισυνάπτεται υπόδειγμα*).
- ii. Στοιχεία του αιτούντος
- iii. Απόφαση Δ.Σ. για την υποβολή της αίτησης στήριξης
- iv. Στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών
- v. Πίνακας συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης (ΣΜΠΕ ΠΑΑ 2014-2020)
- vi. Πίνακας αποτύπωσης μελετών και ωρίμανσης πράξης
- vii. Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων και βαθμού προόδου
- viii. Άδειες και εγκρίσεις
- ix. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών
- x. Στοιχεία για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (στις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών)
- xi. Υπολογισμός καθαρών εσόδων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης
- xii. Λίστα Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων έργων Πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού.

Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ **σε μορφή αρχείου τύπου pdf.**

Στην ΟΤΔ υποβάλλονται ταχυδρομικά (εντός της παραπάνω προθεσμίας):

- i. Η ηλεκτρονική αίτηση Στήριξης (*όπως εκτυπώνεται από το ΟΠΣΑΑ*).
- ii. Η αίτηση στήριξης σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης
- iii. Όλα τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά που περιγράφονται στο σχετικό κεφάλαιο του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης.
- iv. CD που θα περιλαμβάνει το παράρτημα της αίτησης στήριξης σε μορφή word και τον αναλυτικό προϋπολογισμό του έργου σε μορφή xls (δεν αφορά στα δημόσια έργα).

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η **εμπρόθεσμη οριστικοποίηση** της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

Αν ένας δυνητικός δικαιούχος επιθυμεί την έναρξη της υλοποίησης της πράξης, αμέσως μετά την οριστικοποίηση της αίτησής του, τότε ο δυνητικός δικαιούχος το γνωστοποιεί εγγράφως στην ΟΤΔ, η οποία κατά προτεραιότητα πραγματοποιεί επιτόπια επίσκεψη για την διαπίστωση της υφιστάμενης κατάστασης.

5.5 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, **εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση**. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, **αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ** για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 31 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310).

6.2 Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, **εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών (κριτήριο αποκλεισμού)** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία, είναι αυτά τα οποία διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης ή των δικαιολογητικών που προβλέπονταν στην πρόσκληση και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Επισημαίνεται, ότι σε περιπτώσεις που κάποιο δικαιολογητικό δεν έχει υποβληθεί, λόγω καθυστέρησης του αρμόδιου φορέα για την έκδοσή του, τότε εμπρόθεσμο δικαιολογητικό μπορεί να θεωρηθεί και η αίτηση που έχει καταθέσει στον φορέα, με την προϋπόθεση ότι αυτή πρέπει να έχει ημερομηνία προγενέστερη αυτής που υποβλήθηκε η αίτηση στήριξης.

Σημειώνεται ότι αν το σχετικό δικαιολογητικό επηρεάζει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, θα πρέπει να έχει προσκομιστεί πριν το πέρας της αξιολόγησης, στα πλαίσια της διαδικασίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

Σε κάθε περίπτωση ο **δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή** υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων και συμπληρώνει τον φάκελο της αίτησης στήριξης

με τα σχετικά δικαιολογητικά/έγγραφα, ενώ για όσα απαιτείται, τα υποβάλλει ταυτόχρονα ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ.

Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις στοιχείων, για τα οποία **δεν** ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

- 6.3** Αρχικά ελέγχεται από εισηγητή/ές η εμπρόθεσμη υποβολή, η επιλεξιμότητα του δικαιούχου, η συμμόρφωση με τα **κριτήρια επιλεξιμότητας** τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα ο εισηγητή/ές συντάσσουν **πίνακα αποτελεσμάτων (προσωρινός)**, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υποδράση.

Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη **από 30 βαθμούς** (ελάχιστο όριο για κάθε υποδράση).
2. οι αιτήσεις οι οποίες, κρίνονται μεν παραδεκτές, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης υπερβαίνει αθροιστικά, τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελαχίστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση για τη συγκεκριμένη υποδράση, αλλά λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση δεν εντάσσονται,
3. οι αιτήσεις που κρίνονται «μη παραδεκτές» προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους,
4. το οικονομικό αντικείμενο και η βαθμολογία όλων των αιτήσεων στήριξης, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

Τα επενδυτικά σχέδια που ισοβαθούν κατατάσσονται σύμφωνα με τη βαθμολογία στο κριτήριο «Σκοπιμότητα της πρότασης...». Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας προηγούνται τα σχέδια με τη μικρότερη αιτούμενη δημόσια δαπάνη, έπειτα με το χαμηλότερο ποσοστό της περικοπτόμενης δημόσιας δαπάνης.

- 6.4** Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, και ανάλογα με τη διατιθέμενη δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, σύμφωνα με την παράγραφο 6.4. Προϋπόθεση είναι η τήρηση αυστηρά της βαθμολογικής σειράς για τις αιτήσεις στήριξης που θα επιλεγούν προς ένταξη.

Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται ατομικά ο κάθε αιτούντας για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, με απόδειξη παραλαβής αναφέροντας το δικαίωμα κάθε δικαιούχου για την υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής και ότι ο Πίνακας Αποτελεσμάτων θεωρείται προσωρινός και η οριστικοποίησή του θα προέλθει ύστερα από την εξέταση των τυχόν υποβληθεισών προσφυγών, λαμβάνοντας υπόψη την

οριστικοποίηση της βαθμολογικής ακολουθίας των δικαιούχων και τη διαθεσιμότητα των οικονομικών πόρων ανά υποδράση.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν δικαίωμα **ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ και αποστέλλει το αποδεικτικό κατάθεσης στην ΟΤΔ. Η **προσφυγή υποβάλλεται εντός επτά (7) εργασιμών** από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή ενδικοφανών προσφυγών.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Σε περιπτώσεις ισοβαθμούντων δυνητικών δικαιούχων, εντάσσονται όλοι εφόσον επαρκεί ο προϋπολογισμός της υποδράσης. Σε αντίθετη περίπτωση δεν εντάσσεται κανείς από τους ισοβαθμούντες.

Η ΟΤΔ ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

- 6.5** Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ 2014-2020 κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013. Η **έκδοση απόφασης ένταξης** της πράξης (*συνημμένο υπόδειγμα*) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις.

Η Απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ.

Η Απόφαση Ένταξης αποστέλλεται στους δικαιούχους ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΤΔ υπογράφεται σύμβαση η οποία περιλαμβάνει αναλυτικά όλους τους όρους που διέπουν την υλοποίηση της ενταγμένης πράξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΠΑΑ 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

(Άρθρα 12 και 13 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αρ. 674/15-3-2024 υπουργική απόφαση (Β' 1851)).

7 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι: είναι οι κ. Αντωνιάδου Νίκη, τηλέφωνο 2810753320 και κ. Ματάμης Ιωάννης, τηλέφωνο 2810753324, e-mail: info@anher.gr.
- 7.2** Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr ή στην **ιστοσελίδα της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου <http://www.anher.gr/>**. Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

7.3 Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ) και η ΟΤΔ **Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. ΟΤΑ**, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ ή/και του ΕΣΠΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα της ΟΤΔ, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος να δημοσιευθεί τουλάχιστον μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα μπορούν να ενημερωθούν από τις ανοικτές ενημερωτικές εκδηλώσεις σύμφωνα με πρόγραμμα που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ αλλά και από το γραφείο υποστήριξης της ΟΤΔ από 09.00 έως 15.00.

**Ο Πρόεδρος της Ε.Δ.Π
του Τ.Π. CLLD/LEADER Ν. Ηρακλείου**

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΚΟΣΑΛΗΣ

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.anher.gr της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ και στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr :

A. Οδηγός Αιτήσεων Στήριξης που περιλαμβάνει:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥΣ
3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ - ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥΣ
4. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ (ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ)
6. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ
7. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ «ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ Ή ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Ή ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ»
8. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΧΟΜΕΝΩΝ ΦΑΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ (ΕΣΠΑ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ «ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ»
10. ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
11. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
12. ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
13. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
14. ΣΧΕΔΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ / ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
15. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

B. ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
4. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΥ ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΥΤΩΝ
6. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ 152950/23-10-2015 ΚΥΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014 -2020
7. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
8. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
9. ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
10. ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ

Γ. ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CLLD/LEADER Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

(σε ηλεκτρονική μορφή στο www.anher.gr)

Δ. ΣΧΕΤΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

(σε ηλεκτρονική μορφή στο www.anher.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ 2014-2020 αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης όπως ισχύει (υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργική απόφαση (Β' 2310), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 674/15-3-2024 υπουργική απόφαση (Β' 1851) και ισχύει).

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 12 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αρ. 674/15-3-2024 υπουργική απόφαση (Β' 1851)).
- (ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο** της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης. Σε κάθε περίπτωση **μέχρι την 30-09-2025**.

Σε περιπτώσεις μη υπαιτιότητας του δικαιούχου (π.χ. ιατρικούς λόγους, καθυστερήσεις παραλαβής εξοπλισμού κ.λ.π.), το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ενός ή περισσότερων έργων, μπορεί να παραταθεί, μετά από εισήγηση της αρμόδιας ΟΤΔ ή ΕΥΔ ΕΠ της Περιφέρειας Κρήτης κατά περίπτωση και σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ, με την προϋπόθεση ότι η εκκαθάριση και εκταμίευση της πράξης πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονιστικούς όρους.

Η μη τήρηση της εν λόγω προθεσμίας, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΟΤΔ/ΕΥΔ (ΕΠ) της οικείας Περιφέρειας/ΕΥΕ ΠΑΑ, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, από τον δικαιούχο της πράξης, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- (iii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του **φορέα λειτουργίας** και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iv) Να λαμβάνουν **έγκριση** την ΟΤΔ/ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας/ΕΥΕ ΠΑΑ για τις διαδικασίες της δημοπράτησης, ανάληψης και τροποποίησης νομικής δέσμευσης δημοσίων συμβάσεων και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. **Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα**, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

- (v) **Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ** σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της ΟΤΔ/ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας/ΕΥΕ ΠΑΑ.
- (vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, **για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ** με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών.
- (vii) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.
- (viii) Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ 2014-2020 ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ 2014-2020, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, ΕΥΕ ΠΑΑ, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ/ΕΥΔ (ΕΠ) της οικείας Περιφέρειας/ ΕΥΕ ΠΑΑ και τους αρμόδιους για την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για περίοδο πέντε (5) ετών από την τελευταία πληρωμή της πράξης να μην προβεί σε:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.

Να τηρούν τα κριτήρια επιλογής, για τα οποία βαθμολογήθηκε κατά την αξιολόγηση της αίτησης στήριξης και αποτελούν μακροχρόνιες υποχρεώσεις, για πέντε (5) έτη από την τελευταία πληρωμή της πράξης.

Κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους οι δικαιούχοι υποχρεούνται να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους σύμφωνα με το άρθρο 35 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 674/15-3-2024 υπουργική απόφαση (Β' 1851) και όπως ισχύει κάθε φορά.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- i. Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.
- ii. Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο άρθρο 22 της υπ' αρ. 1337/4-5-2022 υπουργικής απόφασης (Β' 2310), όπως ισχύει και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης, καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 640/2014.